

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет східних мов

Кафедра японської мови і перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

“ _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА ЛІНГВІСТИКА

Вступ до японської філології
для студентів

спеціальності В11 «Філологія»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
спеціалізації В11.069 Східні мови і літератури (переклад
включно), перша – японська
освітньої програми 1.В11.069.01 Мова і література (японська)

2025-2026 навчальний рік

Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка
Код ЄДРПОУ 45307996
Програма № 1069/25
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціал)
« _____ » 20 25 р.

Розробники:

Боришполець Ю.В., старший викладач кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Боришполець Ю.В., старший викладач кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри японської мови і перекладу (протокол від «28» серпня 2025 року №1).

Завідувач кафедри

японської мови і перекладу

К.Ю.Комісаров

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми мова і література (японська) 28. 08.2025 р.

Гарант освітньої програми

(К.Ю.Комісаров)

Робочу програму перевірено

25. 08.2025 р.

Заступник декана Факультету східних мов

(Ю.В. Боришполець)

Пролонговано:

на 2026/2027 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2026 р., протокол № _____

на 2027/2028 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2027 р., протокол № _____

на 2028/2029 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2028 р., протокол № _____

на 2029/2030 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2029 р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни СУЧАСНА ЛІНГВІСТИКА

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	10/300			
Курс	I-II			
Семестр	1	2	3	
Кількість змістових модулів з розподілом	2	1	1	
Обсяг кредитів	4	4	2	
Обсяг годин, в тому числі:	120	120	60	
Аудиторні	56	56	28	
Модульний контроль	8	8	4	
Семестровий контроль	-	30	-	
Самостійна робота	56	26	28	
Форма семестрового контролю	залік	екзамен	залік	

Вступ до японської філології

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	2/150			
Курс	I			
Семестр	1			
Кількість змістових модулів з розподілом	1			
Обсяг кредитів	2			
Обсяг годин, в тому числі:	60			
Аудиторні	28			
Модульний контроль	4			
Семестровий контроль				
Самостійна робота	28			
Форма семестрового контролю	залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – ознайомити студентів з основними відомостями про комплекс дисциплін сучасної японістики, парадигмою мовознавчих досліджень сучасної японської мови, історією японської літератури і культури, географічними та історичними умовами розвитку японської цивілізації.

Завдання дисципліни передбачають:

- розвивати *загальні компетентності* такі, як ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК4 Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК8 Здатність працювати в команді та автономно. ЗК10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК13 Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- розвивати *фахові компетентності* такі як ФК1 Загально-професійні компетентності: Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. ФК2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії японської мови. ФК4 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди японської, описувати соціолінгвальну ситуацію. ФК8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. ФК10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів. ФК11 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення. ФК12 Здатність до організації ділової комунікації.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

Знання, вміння, розуміння, навички:

ПРН1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та японською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. ПРН2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової

літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПРН3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти. ПРН4 Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства. ПРН5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо. ПРН6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності. ПРН7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. ПРН8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію японської мови і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН9 Характеризувати діалектні та соціальні різновиди японської мови, що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію. ПРН10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. ПРН12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. ПРН16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності. ПРН18 Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах. ПРН19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Кількість годин					
	Разом	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
<i>I семестр</i>					
Змістовий модуль I (Вступ до японської філології)					
1. Генеалогічна класифікація мов.	4	2	2		
2. Фонетика сучасної японської мови	4	2	2		
3. Писемність сучасної японської мови.	4	2	2		
4. Лексика сучасної японської мови (1)	4	2	2		

5.Лексика сучасної японської мови (2)	4	2	2		
6.Лексика сучасної японської мови (3)	4	2	2		
7.Фразеологія сучасної японської мови	4	2	2		
<i>Модульний контроль 1</i>	2			2	
8.Граматики сучасної японської мови (1)	4	2	2		
9. Граматики сучасної японської мови (2)	4	2	2		
10. Граматики сучасної японської мови (3)	4	2	2		
11.Частини мови у сучасній японській мові	4	2	2		
12.Синтаксис сучасної японської мови	4	2	2		
13.Стилістика сучасної японської мови	4	2	2		
14.Типологічна класифікація мов.	4	2	2		
<i>Модульний контроль 2</i>	2			2	
<i>Разом за семестр</i>	60	28	28	4	

5. Програма навчальної дисципліни (I семестр)

Змістовий модуль I.

Практичне 1. Генеалогічна класифікація мов. Місця японської мови серед інших мов.

Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація. Місце японської мови серед інших мов *(2 год.)*

Практичне 2. Фонетика сучасної японської мови

Особливості фонетики сучасної японської мови. Класифікація звуків. Голосні звуки. Приголосні звуки. Напівприголосні звуки. *(2 год.)*

Практичне 3. Писемність сучасної японської мови.

Передумови виникнення письма. Етапи і форми розвитку графічного письма. Особливості розвитку писемності японської мови. *(2 год.)*

Практичне 4. Лексика сучасної японської мови (1)

Лексикологія. Розділи лексикології. Слово як одиниця мови. Слово і лексема. Значення слова. *(2 год.)*

Практичне 5. Лексика сучасної японської мови (2)

Лексико-семантичні категорії в сучасній японській мові: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, гіперо-гіпонімія, лексична конверсія. (2 год.)

Практичне 6. Лексика сучасної японської мови (3)

Історичні зміни лексичного складу мови. Архаїзми, неологізми. Історична лексикологія та етимологія. Три шари лексики сучасної японської мови (和語, 漢語, 外来語). (2 год.)

Практичне 7. Фразеологія сучасної японської мови

Поняття фразеології. Класифікація фразеологізмів. Фразеологізми, що виникли внаслідок поєднання чотирьох ієрогліфів (四字熟語). (2 год.)

Практичне 8. Граматика сучасної японської мови (1)

Основні одиниці граматичної будови мови. Граматичне значення. Граматичні категорії в сучасній японській мові. (2 год.)

Практичне 9. Граматика сучасної японської мови (2)

Поняття морфем. Види морфем. Граматична форма слова. (2 год.)

Практичне 10. Граматика сучасної японської мови (3)

Способи вираження граматичних значень. Синтетичні способи вираження граматичних значень. Аналітичні способи вираження граматичних значень. (2 год.)

Практичне 11. Частини мови у сучасній японській мові

Поняття частин мови. Критерії виділення частин мови. Частини мови в різних мовах. Характеристика основних частин мови. (2 год.)

Практичне 12. Синтаксис сучасної японської мови

Словосполучення і речення. Поняття словосполучення, типи словосполучень. Речення та його ознаки. Актуальне членування речення. (2 год.)

Практичне 13. Стилїстика сучасної японської мови

Стилїстика мовних рівнів. Функціональна стилїстика. Особливості найголовніших функціональних стилів в японській мові. (2 год.)

Практичне 14. Типологічна класифікація мов. Місце японської мови серед інших мов

Поняття типологічної класифікації мов. Ізолюючі (кореневі) мови. Аглютинативні мови. Інкорпорууючі (полісинтетичні) мови. Флективні мови. Інші спроби типологічної класифікації мов. (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Практична граматики

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Семестр 1		Семестр 2	
			К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
1.	Відвідування лекцій	1	-	-	-	-
2.	Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-
3.	Відвідування практичних занять	1	14	14	-	-
4.	Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-
5.	Робота на практичному занятті	10	14	140	-	-
6.	Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
7.	Самостійна робота	5	5	25	-	-
8.	Модульний контроль	25	2	50	-	-
Разом			-	229	-	-
Формула виведення коефіцієнта			100/229=0,43			

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

1. Підготувати презентації на запропоновану нижче тематику.

Теми презентацій:

- Періодизація та коротка характеристика історичних епох Японії.
- Парадигми японського мовознавства та предмет його вивчення.
- Діалекти.
- Адміністративний поділ сучасної Японії.
- Міфологія та зародження літератури.

Карта самостійної роботи студента

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
I семестр			
Виконати завдання №1	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №2	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №3	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку

Виконати завдання №4	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №5	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
<i>Разом</i>		25 балів	

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за *модульну контрольну роботу* (модульний контроль).

Форма проведення: письмова

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання: модульна контрольна робота включає 5 завдань, правильне виконання яких оцінюється у 5 балів.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Дисципліна завершується заліком.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий

	балів	рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО ЯПОНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Разом – 60 год., з них: практичні заняття – 28 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 28 год.

Модулі	I семестр													
Теми практичних занять	Генеалогічна класифікація мов.	Фонетика сучасної японської мови	Писемність сучасної японської мови	Лексика сучасної японської мови (1)	Лексика сучасної японської мови (2)	Лексика сучасної японської мови (3)	Фразеологія сучасної японської мови	Грамматика сучасної японської мови (1)	Грамматика сучасної японської мови (2)	Грамматика сучасної японської мови (3)	Частини мови у сучасній японській мові	Синтаксис сучасної японської мови	Стилістика сучасної японської мови	Типологічна класифікація мов.
Відвідування практичних занять	16x7=7							16x7=7						
Робота на практичних заняттях	106x7=70							106x7=70						
Самостійна робота	5x56=25													
Модульний контроль	Модульна контрольна робота (1x 25 балів=25)							Модульна контрольна робота (1 x 25 балів=25)						
Загальна кількість балів	229 бали													

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Асадчих О. В., Дибська Т. С. Змішане навчання усного японського мовлення: теорія і практика: моногр. – К. : Видавничий дім «Дмитра Бураго», 2021. - 284 с.
2. Кочубей Ю. М. Японська мова: історія та сучасність : навч. посіб. Київ : Видавництво Логос, 2021. 284 с
3. Матвеева Л. В. Вступ до японської філології : навчально-методичний комплекс. Київ : Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, 2022. 196 с.
4. Японія у світовому та українському науковому просторі : зб. наук. праць / відп. ред. О. Д. Василюк. Київ : Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, 2021. 312 с.
5. Tsujimura N. An Introduction to Japanese Linguistics. 4th ed. Malden : Wiley-Blackwell, 2022. 560 p.

Додаткова література:

1. Курц Б. Г. Східна Європа та Азія : історія торгівлі в XVI — першій половині XX ст. : зб. наук. праць / Б. Г. Курц ; ред. кол.: В. О. Кіктенко та ін. ; Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України. — Вид. 2-ге, перероб. і доповн. — Одеса : Видавництво «Азіатика», 2024. — 772 с.
2. Японознавство в Україні : колективна монографія / за ред. Ю. М. Кочубея. Київ : Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, 2022. 284 с.
3. Dudko, I., Zaitseva, N. Modern discourse of Internet communication: Linguistic aspect. *International Journal of Philology*. 2024. Vol. 28, No. 3.
4. Frellesvig B. A History of the Japanese Language. Cambridge : Cambridge University Press, 2021. 416 p.
5. 石黒 圭. 日本語文章チェック事典. 東京 : 東京堂出版, 2021. 384頁.